67e Jaargang — Nr 28. Zaterdag 16 Juli

ABONNEMENT :

Men schrijft in te Tongeren Drukkerij COLLÉE.

Abonnementsprijs fr. 7.50

Alle toezendingen van geld, brieven en aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, 37-39, Tongeren.

Telefoon 12

Postcheks rekenning nr 3923.

15 centiemen het nummer.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

AANKONDIGINGEN

Voor de aankondigingen [...] provinciën Limburg en Lui[k] [...] men zich uitsluitend tot de [...] *Havas*, 8, Place des Martyrs, [...] SEL ; 8, Place de la Bourse, [...] en 6, Bream's Buildings, LO[NDON] E. C. 4.

TONGEREN, 16 JULI 1921.

DE MISDAAD-GOLF

Waarlijk, men moet bekennen dat er eene misdaad-golf over ons land opgegaan is. Sedert den oorlog is het aantal dramas geklommen met de vleet. Onmiddellijk na den wapenstilstand hoorde men van niets anders dan van gruwelijke bandietenstreken, rooftochten gepaard met moord en met brandstichting, alsof de daders er van in de leer geweest waren bij de Duitschers die in België zoo afschuwelijk huis hielden. Nu weer is er een nieuwe misdaad vloed opgekomen en het eene drama verheidt het andere. 't Is moord alhier, moord aldaar ; zelfmoord ginder, zelfmoord elders. En in veel gevallen doet men de onrustwekkende bestatiging op dat de droeve helden van het meerendeel dier akelige dramas piepjonge gasten zijn.

Verleden week nog stipten de dagbladen het geval aan van een 19jarig meisje van Laeken dat, na eene gewettigde berisping harer moeder, zich met een revolverkogel de ingewanden doorboorde. Donderdag was het een 20jarige student die, voor de schoone oogen eener deerne, zijn besten makker met eenige revolverschoten in den dood zond. Juist alsof er maar die enkele jonge vrouw in heel de wereld ware, dan als de statistieken aantoonen dat het aardrijk gezegend is met een aanzienlijk grooter getal Eva's dochters, dan met wel specimens van het leelijk geslacht.

Sinds den oorlog is het eene echte besmetting geworden onder de jeugd van met een revolver op zich te loopen. We vragen ons af of de ouders van die op wapens verzotte gastjes geene oogen in het hoofd hebben ? Oefenen die lieden wel het noodige toezicht uit over hun kroost ? Slaan ze wel eens een blik op het doen en het laten hunner telgen ? En dan, is de gruwelijke bestatiging welke thans opgedaan wordt over de misdadigheid bij de jeugd in veel gevallen niet het gevolg van de ook niet van misdadigheid vrij te pleiten onverschilligheid van vele ouders ?

Ja, we weten het wel ; op onze dagen wordt men al spoedig met misprijzen, bejegend wanneer men het mes wringt in een der kankergezwellen onzer samenleving. Men is een kniezer, een zedenprediker, iemand die niet verdragen kan dat de zon in het water schijnt, dat de jeugd zich vermaakt Och kom, 't is een liedje waarvan de wijze versleten is en dom ware het zich iets gelegen te laten aan de beoordeeling van hen die uitroepen dat men in alles «breed» moet zijn. Neen, we stemmen in het geheel niet in met den prietpraat van die al te « breede » menschen, omdat de droevige werkelijkheid daar is om te bewijzen dat ze het verkeerd voor hebben.

Als iemand ziek is, wordt de geneesheer bijgehaald en deze aarzelt niet den vinger op de kwaal te leggen. Als de samenleving krank is dan wordt het niet alleen bij een katholiek dagbladschrijver eene noodzakelijkheid die krankheid te verhelpen, maar dan is het voor hem een plicht. Welnu, van dat standpunt uitgaande oordeelen wij dat het eene noodzakelijkheid en plicht is voor al de ouders te waken op dat hunne kinderen niet van den deftigen eerlijken weg afwijken. Wilden vele ouders eens een grondig gewetensonderzoek doen, ze zouden tot het besef komen dat ze, voor wat de opvoeding hunner kinderen aangaat, al te « breed » geweest zijn. Als de kinderen klein zijn worden ze naar katechismuslessen gestuurd, ze doen hunne Eerste Kommunie, maar daarna ? Wel, om de zaken te zeggen lijk ze zijn, moet men volmondig met ons instemmen als we beweren dat vele ouders na de Eerste Kommunie hunner kinderen, zich met hen niet meer uitlaten over godsdienstzaken, in den waan verkeerend dat ze op dat gebied genoeg gedaan hebben.

't Is eene gansch verkeerde opvatting. Het gezag der ouders strekt zich over de kinderen uit van de prille jeugd tot in de jaren van volwassenheid. Heeft men zijn kroost in de kinderjaren den weg naar de kerk getoond, men moet hen dien weg doen blijven bewandelen en door eigen voorbeeld prediken. Jongelingen en jonge meisjes die hunne godsdienstplichten met rechtzinnigheid vervullen, worden geene misdadigers, en 't is ook niet op hen dat men een revolver zal aantreffen ; 't is ook niet in zulke middens dat de wanhoop ronddraait die naar de zelfmoord leidt.

De wereld loopt verkeerd, schiet uit den haak. Dat hoort men van vele menschen zeggen. Ze hebben overschot van gelijk, maar nu is het kwestie alles terug in orde te brengen. Aan de ouders komt de taak toe daar de hoofdrol in te spelen. Aan hen hunne kinderen eene diepgrondig godsdienstige opvoeding te geven; hen naar scholen te zenden waar God als Opperste Meester troont en geëerd wordt ; te bij ven waken als de kinderen opgewassen zijn tot jongelingen en jonge meisjes ; nagaan met wie ze omgaan ; maar, bovenal zorgen dat ze nooit of nimmer den weg naar de kerk vergeten, want 't is daar dat ze de sterkte moeten en zullen vinden, om van de misdaad-vloed verstoken te blijven.

Verkeerd Gewerkt.

Kinderen opvoeden is een *kunst*... door te weinigen gekend.

Weet ge, brave ouders en meesters, *waarom* uwe kleinen aan uwe verwachtingen niet altijd beantwoorden ? *Omdat ge niet te werk gaat, gelijk het zijn moet.*

Willen we met den vinger eens eventjens in de wonde steken ? Luistert :

Men leert aan den kleine dat de leugen een kwaad is, en moeder geeft den hangslooper een briefje mee, om in de school verschooning te vragen wegens ziekte.

Men leert aan den knaap, dat genever een *vergif* is, en hij moet van wege moeder, zijn vader gaan roepen, die, ginder op 't hoeksken, een dikken borrel in de hand heeft.

Men zegt aan de jeugd, dat « *nachtloopen* » niet deftig is, en als vader uitgaat, komt hij regelmatig in de kleine uren thuis.

Men gebiedt aan de kinderen, den *Zondag te eeren*, en de vader eert hem, met juist op dien dag een stuk in zijn kraag te drinken...

Men leert aan de kleinen, dat *kwaadsprekerij* een gemeene trek is, en als moeder, aan de deur staat met een ander moeder, dan is 't om een derde moeder door de goot te sleuren...

Men leert aan het meisje, dat *eerbaarheid* het kostelijkste sieraad is van de vrouw, en moeder vertelt aan de gebuurvriendin liefst van meisjes die vielen.

Men leert aan de kinderen, hun *ouders te eeren* en vader en moeder liggen in geweldige ruzie met grootvader en grootmoeder.

Men leert aan de jongens *eerlijk duurt het langst*, en gisteren heeft moeder vier duiven gereed gemaakt die vader gevangen had van de geburen.

Men zegt aan de kleinen : « *bemint uwe vijanden*, doet hun wel die u haten », en vader en moeder, en de meester, en nog zooveel anderen treffen hun vijanden, waar ze hen treffen kunnen.

. . . .

En toch zou de opvoeding maar moeten lukken !! Kan dat ?

Iets over de talrijke huisgezinnen.

Dat het stichten van eenen bond van talrijke huisgezinnen iets nuttig is valt buiten kijf !

Een treffend voorbeeld aangehaald door Luitenant Kolonel Lemercier de ieverige algemeene secretaris, bewijst zulks eens te meer.

De Kamers stemden onder art. 60 over de nieuwe wet op de openbare Weldadigheid : » de onderstand-komiteiten zijn gehouden in » de noodwendigheden te voorzien van alle » weduwen met een of meer kinderen onder » de zestien jaar welke over geene andere » middelen beschikt als haar dagloon.

» Deze onderstand houdt op zoodra een der » kinderen zestien jaar bereikt. »

Wat onzin ! Wat onrechtveerdigheid !

Stelt u voor tien weduwen hebbende elk *een kind* van 1 tot 10 jaar. Deze genieten meeder en kind van den onderstand, terwijl eene moeder-weduwe met *tien kinderen* van 1 tot 16 jaar alle onderstand verliest als het oudste kind 16 jaar oud wordt !

Dus dat de talrijke huisgezinnen die het meeste onderstand noodig hebben, feitelijk het minste kans hebben om ondersteund te worden. Hoe rijmt men dat te saam ?

Gelukkiglijk werkt onze bond, in wiens school men ieverige mannen vindt van alle denkwijze, om dit onrecht door den Senaat te doen verdwijnen uit de wet.

De droogte en de oogst

De schoone belofte voor een rijken oogst die het jaar 1921 met zich meebracht is bijna heelemaal uitgestorven. Wel is er nog een gedeeltelijke redding mogelijk als het regent, maar de schade, die de droogte tot nu toe berokkende is zoo aanzienlijk dat een nadeeligen terugslag op de levensduurte niet meer te verhelpen is.

Daarvan geven de prijzen van fruit en groenten reeds een bitteren voorsmaak.

Maar erger zal het gesteld zijn met den oogst van veldvruchten. Wat de aardappelen betreft, de opbrengst zal voor dit jaar een groot tekort uitwijzen. De vroege aardappelen zijn rijk maar hebben niet eens hun volledige wasdom kunnen bereiken. Dit is das nog maar voor die welke in lichten grond werden geplant. Deze welke in zwaren grond werden gekweekt kunnen niet volgroeien om de goede reden dat de aarde, waaruit ze hun voedsel meesten trekken, tot steen gedroogd is. De « late » aardappelen kunnen echter nog veel terugwinnen van wat ze tot nu toe verloren hebben, indien de regen niet te lang op zich laat wachten.

Met de haver is het zoo treurig gesteld dat ze te kort is om gepikt te kunnen worden. Graan en stroo zullen er enkel in kleine hoeveelheid van voortkomen.

Het vlas is er — behalve in de buitengewoon vochtige streken waar het door het traag opgroeien van bijzondere kwaliteit zal zijn — zoo schaarsch dat er gezegd wordt « dat het niet eens de moeite loont het te slijten ». Het voeder voor de beesten is duur en moeilijk te krijgen. De eerste snee klaver is al. De tweede snee kan niet opschieten en in de zandachtige gronden staan de struiken verdroogd of te verdrogen. De weiden zijn afgegraasd en staan heelemaal verschroeid. Het hooi dat van de gemeenste hoedanigheid is is er zoo weinig dat men voorziet dat het tot den prijs van 60 tot 70 centiemen zal stijgen als het gemaaid, gehooid en binnengehaald is. Zulke prijzen waren tot nog toe onbekend.

De gerst, de rogge en de tarwe zijn door de te groote hitte te vroeg rijp geworden. Daardoor komt het dat het graan klein bleef en minder bloem zal verschaffen dan een normale wasdom geven kan. Dit verlies wordt gedeeltelijk vergoed door een grooter hoeveelheid strooi, die deze vruchten voortbrengen.

Het te kort van den oogst zal een grooten invoer van vreemde gewassen vereischen en dus nadeelig zijn voor den financieelen toestand van ons land.

BUITENLAND.

Engeland.

Een nieuw vliegtuig. — Er zijn geslaagde proeven genomen met een nieuw vliegtuig dat ontworpen is door den Britsch vliegdeskundige kapitein de Havilland.

Wanneer slechts een motor gebruikt wordt, kan het met een snelheid van 192 kilometers in het uur behalve zijn bestuurder en diens helper, tien reizigers en vijfhonderd pond bagage vervoeren.

Gebruikt de motor maar zijn halve kracht, kan het vliegtuig met volle lading gemiddeld 160 kilometers in het uur vliegen.

Men zal met een snelheid tweemaal grooter dan die van den snelsten trein en met alle gerieflijkheid reizigers kunnen vervoeren voor een prijs, die lager is dan die voor een reis eerste klasse met het spoor.

Nederland.

De ex-keizer teekent verzet aan tegen zijn belastingen. — Bij den gemeenteraad van Doorn is een protest ingekomen van den ex-keizer tegen zijn aanslag in de gemeentebelasting.

Daarbij protesteert hij niet, omdat deze aanslag te hoog zou zijn, maar tegen het feit dat hij aangeslagen is. Hij beweert hierbij dat hij tegen zijn wil in Nederland verblijf houdt en hier als 't ware vastgehouden en daarom niet als vrij burger tot betaling verplicht is.

De meerderheid van den raad is echter van meening, dat hij wel degelijk vrijwillig naar Nederland is gekomen en dat hij geheel vrijwillig Doorn als verblijfplaats gekozen heeft. Men is daarom niet genegen, het protest te aanvaarden. Maatregelen zullen genomen worden om de uitvoering van den aanslag te verzekeren.

Tevens moet de ex-keizer protest hebben aangeteekend tegen den zeer hoogen aanslag in de personeele belasting.

Erge vergiftiging te Meppel.

5 dooden. 234 zieken.

Eene vergiftiging door ijswafeltjes heeft heel de stad Meppel in rep en roer gebracht.

In deze stad is er slechts één persoon die ijskreem verkoopt, waarvan de omzet in den regel niet bijzonder groot is. Zaterdag echter, door het warme weer, en door den grooten toeloop van volk die korfbalwedstrijden bijwoonde, werd er aan het ijskarretje van den man bijzonder veel gedrongen om van zijne frissche waar te genieten.

's Nachts echter deden zich bij enkele verbruikers ziekteverschijnselen voor, en den Zondag vielen over de twee-honderd kinderen en volwassenen ziek.

De geneesheeren konden onmogelijk alle lijders helpen, men gaf dan ook aan vele der slachtoffers spuitwater als voorloopig geneesmiddel.

In talrijke woningen ligt het geheel gezin ziek, sommigen zelfs na het gebruik van een klein stukje ijskreem.

Op last van den burgemeester zijn de busschen met het overblijvende vanille-ijs in beslag genomen en werden deze ter onderzoek naar Utrecht opgezonden.

Men telt reeds 5 dooden en 234 zieken.

De oorzaak. — De oorzaak van de vergiftiging is nog niet met zekerheid gekend. Het schijnt, dat de kinderen lijden aan para typhus, die veroorzaakt zou moeten zijn door het gebruik van bedorven melk, die in het ijs was verwerkt. Het is ook niet onmogelijk dat daardoor een gisting onstaan is tusschen deze melk en het zink van de bus, waardoor zinkoxyde is gevormd en dan zouden de kinderen aangetast zijn door zinkvergiftiging.

De burgemeester van Meppel, M. Cnoppers, apotheker, leidt het onderzoek en heeft den ijskreemhandelaar opgezocht, om hem aan een verhoor te onderwerpen. De man bleek met zijn gezin, bestaande uit vrouw en vijf kinderen, evenens aangetast te zijn.

Het parket van Assen is ter plaatse.

Gemengde berichten

Het Spotgerecht te Leipzig.

Von Schack en Kruska. — Wij hebben verleden week gesproken over de behandeling, voor het Spotgerecht van Leipzig, van het proces ten laste der generaals von Schack en Kruska, gebrandmerkt door de Fransche regeering als de « gruwelijkste misdadigers der Geschiedenis » en beschuldigd meer dan 3000 Fransche gevangenen te hebben laten omkomen aan den typhus. Het verloop van dit proces was echt bespottelijk en wraakroepend van partijdigheid, bijzooverre dat de Fransche zending naar Parijs teruggeroepen werd. Niettemin werd het proces voortgezet met het verhoor der Duitsche getuigen.

Deze maakten allen den lof der generaals en beweerden dat de Fransche gevangenen met de meeste menschlievendheid werden behandeld.

Vrijgesproken met gelukwensching ! — Het Hof heeft de twee generaals vrijgesproken met de volgende gelukwensching :

« De twee betichten, door de Fransche regeering gebrandmerkt als barbaren en de gruwelijkste misdadigers der Geschiedenis, zijn eenvoudig trouwe Duitsche soldaten geweest die het rijk in de beste voorwaarden hebben gediend. »

Het verzet in Frankrijk. — Deze ongehoorde vrijspraak, even wraakroepend als deze der kinderbeulen van Geeraardsbergen, heeft in Frankrijk eene groote opschudding verwekt.

In de diplomatieke kringen te Berlijn werd het gerucht bevestigd, volgens hetwelk de Fransche regeering te Brussel en te Londen stappen heeft gedaan, ten einde een gemeenschappelijk protest tegen de vonnissen van Leipzig uit te lokken. Volgens de tot dusver te Berlijn ontvangen berichten zou de Engelsche regeering echter een afwijzende houding tegenover dit Fransche voorstel aannemen. In Engelsche regeeringskringen is men van meening, dat het niet de taak der Ententeregeeringen is, zich te mengen in de rechtspraak van het opperste Duitsche gerechtshof. Bovendien heeft men in Engeland een heel andere opvatting dan in Frankrijk over het vraagstuk van de vervolging der oorlogsmisdadigers.

Het schijnt dat Briand weldra de regeeringen van Engeland, Italië en België zal uitnoodigen, hun toestemming te verleenen tot het in standhouden van de dwangmaatregelen, omdat Duitschland zijn belofte om de oorlogsmisdadigers te bestraffen, niet heef gehouden.

Het Rijkskabinet heeft Zaterdag avond eene zitting gehouden, onder voorzitterschap van den Rijkskanselier. In den loop dezer zitting was het terugroepen der Fransche delegatie te Leipzig het onderwerp eener lange bespreking.

Men zou echter geen enkel besluit genomen hebben daar de bekendmaking van het terugroepen te Berlijn nog niet toegekomen was.

Een verzoek aan België. — M. de Margerie, gezant van Frankrijk te Brussel, heeft M. Jaspar, minister van buitenlandsche zaken, bezocht en hem gevraagd dat hij, naar 't voorbeeld van de Fransche regeering geen Belgische afvaardiging meer zou zenden om de processen van Leipzig te volgen.

Een artikel van Poincaré. — In verband met de vrijspraken te Leipzig, schrijft de Heer Poincaré in « Le Temps » o. m. het volgende.

« ... Wij mogen zulks niet blijven dulden ! Onze dossiers terugnemen, is goed ; de daders in Frankrijk bij verstek berechten, is beter.

Doch zulks is niet voldoende. Duitschland moet zijn oorlogsschuldigen uitleveren. Waar Duitschland zijn beloften niet volbrengt moeten wij niet alleen weigeren af te zien van de bezetting van Dusseldorp, Ruhrort en Duisburg, maar moeten integendeel de bezetting uitbreiden.

Duitschland spot met ons. Zoo wij Duitschland laten begaan zullen wij, vroeg of laat, worden vernederd. »

Amerikaansch oordeel. — Onder den titel « De Komedie van Leipzig » schrijft de « New-York Herald » dat de geallieerde natiën de bepalingen van het Verdrag van Versailles stipt moeten doen naleven. Zij moeten de uitlevering der schuldigen eischen en ze zelf vonnissen volgens de oorlogswet. De keizer moet berechtigd worden bij verstek en dan moeten de geallieerden aan Nederland vragen : Wat gaat gij nu doen ?

De droogteramp. Bosch- en veldbranden.

Reusachtige boschbrand in de Antwerpsche Kempen.

Tengevolge der hevige hitte is Zondag een ontzettende boschbrand uitgebroken in het Nederlandsch grensgebied bij Putte (provincie Antwerpen). Deze was Maandag avond laat zoo goed als beperkt, dank zij het krachtige optreden van een deel der bevolking en de hulp door de militairen geboden. Men raamt de oppervlakte van de verbrande naaldbosschen op meer dan 2000 hectaren.

Gelukkig werden, althans op het Belgisch grondgebied, geen huizen vernield en vallen ook geen slachtoffers te betreuren.

Aan een schatting der schade valt nog niet te denken. Vele boeren zagen hun oogst geheel in de vlammen opgaan.

De geheele streek lijkt nu wonderwel aan het woud van Houthulst, na den wapenstilstand. De prachtige naaldboom n staan daar met honderdduizenden, geheel ontkruind, als zwarte, geteerde telegraafpalen. Hier en daar, in die wilderdis van verwoesting, blijft alleen nog, als een oasis, een onaangetast gebleven groen plekje over.

Hazen, konijnen, fazanten en ander boschgevogelte werden met honderden door de vlammen verrast en verteerd.

Het bosch van Houthulst in brand.

Maandag is er brand in het « Vrijbusch » uitgebroken. De geweldige hitte had het dorre hout poeierdroog en heet gestookt. Een vonkje was voldoende om het te doen oplaaien. Een westerwind blies de vlammen geweldig aan, die zulke groote uitbreiding namen, dat heel het woud in een vuurpoel dreigde op te gaan. In het munitiepark liggen nog duizenden houwitsers en heele hoopen stikgasbom[men] [...]

Zoodra het telegram te Brussel toe[kwam] [...] de krijgsoverheden per auto naar [...] gereden. Er werden onmiddellijk aa[n] [...] ners gazmaskers uitgedeeld. Dat kan [...] verschrikkelijke ramp worden. Gev[...] het gevaar in tijds kan afgeweerd wo[rden].

Het bataljon troepen van den sp[...] ter plaats en bestrijdt geweldig den [...]

Een laatste bericht meldt ons da[t] [...] kans is om het munitiepark te v[...]

Zondag zijn zes kleine stapels mu[nitie] [...] lucht gevlogen in de opslagplaats v[...] Roesbeke. Geen ongelukken vielen [...] ren.

Breede grachten werden gegraven [...] vuur te beperken.

Boschbrand te Wetteren.

In de Warande te Wetteren brak op [...] verwachts, tengevolge der geweldige [...] houdende droogte en hitte, een groot [...] brand uit.

Op weinige stonden stond een [...] kastanjebosch, op een lengte van 50 [...] in brand, en de vlammen, die hoog in [...] sloegen, liepen sissend en krakend [...] drooge gras, aldus een bestendig voe[...] dende. Dank zij de ijverige en onv[...] werking van een twintigtal werklieden [...] politie opgeeischt en de krachtdadige t[...] komst der plaatselijke politie, kon d[...] gestuit worden, aangezien, verschillen[...] gewassen en kleine bosschen ingel[...] prooi der vlammen gingen vallen. E[...] hectaar bosch, aan verschillende eigena[ars] behoorende, is gansch verwoest.

Veldbrand te Mechelen.

Ter wijk Batte, op den Leeschen [...] te Mechelen, is een groot plek te velde [...] koren in brand geraakt en werd op [...] oogenblikken gansch vernield. Het gra[...] de toe aan den landbouwer Lod. Didde[...] nende op de warande. De schade is gro[ot].

In het Leuvensche.

Uit de omstreken van Leuven bereikt [...] tijding dat ook aldaar de droogte een [...] dreigt te worden. Er is gebrek aan vee[...] het slachtvee wordt tegen lage prijz[en] [...] kocht ; toch blijft het vleesch duur.

In het Zennedal.

De weiden staan wit verschroeid. De [...] worden ziek van het eeetje, dorre gras [...] dag werden in de weiden van Zuu[...] koeien doodgevonden aan dorst en hitte [...] ven, waarschijnlijk.

Dreigend gebrek aan water.

Blijkens een mededeeling van de « Int[er]munale », welke Brussel en de voorsted[en] [...] mede eenige andere plaatsen in het la[nd] [...] water voorziet, bedraagt het dagelijksc[h] [ver]bruik thans 72.000 kubieke meter, ter[wijl] [...] aanvoer niet grooter is dan 62,000 ku[...] Het dagelijks tekort : 10,000 k. m. kon [...] toe door de aanwezig zijnde voorraden [...] vuld worden, maar deze nemen zienderl[...] af. Zuinigheid wordt dus ten sterkste aa[...] len.

Oogst in brand te Piéton.

Door vonken ontsnapt aan een lokome[...] een stuk wintergerst toebehoorende aan [...] Deschuteren, in brand gevlogen ; ong[...] 1 1/2 ha. oogst is verbrand ; de schad[e] draagt 4.000 frank.

Boschbrand te Roisin.

Een groot gedeelte van het bosch van [...] is afgebrand ; een stapel munitie is gespr[ongen] [...] zonder persoonlijke ongelukken tewe[eg] [...] bracht te hebben.

Ook te Maisières is een gedeelte va[n] [...] bosch des Dames afgebrand.

Geen troepenschouw in Frankrijk op 14 [Juli].

Kamer en Senaat hebben beide met alg[eme]ne stemmen bij wijze van uitzondering [...] gekeurd, dat er wegens de hitte, welk[e] [...] ongelukken zou kunnen leiden, op 14 Juli [...] wapenschouwingen zullen worden geho[uden] [...] te Longchamps noch elders.

In Engeland.

De buitengewone hitte houdt nog steed[s] [...] Het heele land door, Schotland misschie[n] [uit]gezonderd, heerscht de grootste droogte. [...] alle kanten worden boschbranden gemeld [...] woud van Hepping, bij Londen, staat o[...] scheidene plaatsen in brand.

Aldershot is als het ware door een vuur [...] omgeven. Duizenden aker kreupelhout zi[jn] [...]

HET BLAUWE KRUIS

DOOR

G. K. CHESTERTON

I

Tusschen het zilveren lint van den morgen en het groene, glinsterende lint van de zee, liep de boot Harwich binnen en liet een zwerm menschen los als vliegen, waaronder de man, die wij moeten volgen, in geenen deele opviel, noch het wenschte te doen.

Er was niets opmerkelijks aan hem, behalve een lichte tegenstelling tusschen de Zondagsche vroolijkheid van zijn kleeding en de officieele stemmigheid van zijn gezicht.

Tot zijn kleeding behoorden een kort, lichtgrijs jasje, een witte vest en een zilverstrooien hoed met een grijs-blauw lint. Zijn smal gezicht stak er donker bij af. Het eindigde in een korten zwarten baard, die er Spaansch uitzag en bij de Elizabeth-kraag paste. Hij rookte een sigaret met den ernst van den nietsdoener.

Er was niets aan hem, waaruit men kon opmaken, dat het grijzen jasje een geladen revolver bedekte, dat het witte vestje een policiekaart bedekte, of dat de strooien hoed een van de knapste koppen in Europa bedekte. Want dit was niemand dan Valentin, het hoofd van de Parijsche policie en de beroemste speurder van de wereld. Hij kwam uit Brussel en ging naar Londen om den grootsten slag van de eeuw te slaan.

Flambeau was in Engeland. De policie van drie landen had eindelijk het spoor van den grooten misdadiger gevolgd van Gent naar Brussel, van Brussel naar den Hoek van Holland, en men onderstelde, dat hij zijn voordeel zou doen met de drukte en verwarring van het eucharistische congres, dat in Londen plaats had. Waarschijnlijk zou hij reizen als een of andere geestelijke van lagere rang of als een secretaris voor dat congres. Maar, natuurlijk Valentin kon het niet zeker weten ; niemand kon aangaande Flambeau iets zeker weten.

Het is nu vele jaren geleden, dat die kolos van de misdaad plotseling ophield de wereld in beroering te brengen ; en toen hij er mee ophield, was er, zooals men zei na den dood van Roland, groote rust over de aarde. Maar in zijn beste dagen (ik bedoel natuurlijk zijn slechtste) was de figuur van Flambeau even standbeeldachtig en internationaal als eens de Duitsche keizer.

Haast elken morgen deelde de krant mede dat hij aan de gevolgen van een buitengewone misdaad was ontsnapt door er een andere te plegen. Het was een Gascogner van reusachtige gedaante en lichamelijke durf.

De wildste verhalen over zijn uitbarstingen van athletischen korstwijl deden de ronde ; hoe hij den rechter van instructie op den kop zette « om zijn geest te verhelderen » ; hoe hij de rue Rivoli was afgerend met een policieagent onder elken arm.

Het dient hem nagegeven te worden, dat zijn fantastische lichaamskracht gewoonlijk slechts gebruikt werd in dergelijke bloedelooze, schoon onwaardige tooneelen ; zijn werkelijke misdaden bestonden hoofdzakelijk uit vernuftigen en grootscheepschen roof. Maar elke diefstal van hem was bijna een nieuwe zonde en leverde op zich zelf stof voor een geschiedenis.

Hij was het die, de groote Tiroolsche zuivelmaatschappij te Londen dreef, zonder boerderijen noch koeien noch karren, noch melk, maar met eenige duizenden klanten. Deze bediende hij door eenvoudig de kannen melk, die de menschen buiten de deur hebben staan, bij zijn eigen klanten voor de deur te zetten. Hij was het die een onaspeurlijke, drukke briefwisseling met een jonge dame hield ofschoon al haar brieven werden onderschept, door de buitengewonen kunstgreep van zijn epistels ontelijk klein op de platen van een mikrosoop te fotografeeren.

Vele van zijn proefnemingen kenmerkten zich echter door hun verbijsterenden eenvoud. Men zegt, dat hij eens in het holle van den nacht alle huisnummers in een straat overschilderde enkel om een reiziger in de val te lokken. Zeker is het, dat hij een draagbare brievenbusch heeft uitgevonden en die in stille voorsteden op de hoeken van straten neerzette in de verwachting, dat deze en gene er brieven met postbewijzen in zouden werpen.

Eindelijk kende men hem als een overbluffende akrobaat. Ondanks zijn reuzenlichaam, kon hij springen als een sprinkhaan en in boomtoppen verdwijnen als een aap. Vandaar dat de groote Valentin, toen hij uittoog om Flambeau te vinden, uitstekend wist, dat zijn avonturen niet zouden eindigen als hij hem had gevonden.

Er was een ding, dat Flambeau, met al zijn handigheid van vermomming, niet kon bemantelen en dat was zijn ongewone lengte. Had Valentin's snelle blik een lange groentevrouw, een langen grenadier of zelfs een tamelijk lange hertogin ontdekt, hij had hem of haar misschien op stel en sprong in hechtenis genomen. Maar in zijn heelen trein was er zoo min iemand die een vermomde Flambeau kon zijn als een kat een vermomde giraf.

Met de menschen aan boord was hij al klaar en de menschen, die te Harwich of onderweg in den trein stapten, telden stellig niet meer dan zes. Er was een ambtenaar van de spoor, kort van postuur, die tot aan het eindstation meereisde ; drie tamelijk kleine tuinders, die naar de markt gingen een drie stations verder werden opgepikt, een heel kleine weduw-vrouw, die uit een stadje in Essex kwam, en een heel kleine room-che katholieke priester, die uit een dorpje in Essex kwam.

Toen deze laatste in den trein stipte, gaf Valentin het op en lachte bij schier. De kleine priester was zoo'n volmaakt type van dat vlakke land, in het oosten ; hij had een gezicht zoo rond en dom als een Norfolksche oliebol ; hij had oogen zoo leeg als de Noordzee ; hij had verscheiden pakken in bruin papier bij zich, die hij maar niet bij elkaar kon houden. Het eucharistische congres had ongetwijfeld uit hun landelijken stilstand vele van dergelijke schepselen blind en hulpeloos als uitgegraven mollen, naar zich toegezogen.

Valentin was een twijfelaar in den strengen Franschen stijl en hield niet van priesters. Maar hij kon medelijden met hen hebben, en deze eene moest wel bij iedereen medelijden wekken. Hij had eene groote, afgedragen paraplu, die telkens op den grond viel. Hij scheen niet te weten wat de goede kant van zijn retour-billet was. Hij vertelde met den eenvoud van een maankalf aan iederen in den wagen, dat hij moest oppassen, want dat hij iets van echt zilver « met blauwe steenen » in een van de bruinpapieren pakken had.

Zijn grappige vermenging van Essexsche onnoozelheid met heiligen eenvoud vermaakte den Franschman voortdurend, tot de priester met al zijn pakken ten slotte te Tottenham uitstapte en terugkwam om zijn parapluie te halen. Toen hij dit deed, was Valentin zelfs zoo goedhartig, hem te waarschuwen niet op het zilver te passen door er iedereen van te vertellen. Maar tot wien hij ook praatte, Valentin hield de oogen open voor iemand, rijk of arm, man of vrouw, die een goede zes voet lang was ; want Flambeau was nog vier duim meer.

Toen Valentin echter aan Liverpool street uitstapte, was hij er vast van overtuigd, dat de misdadiger hem tot nog toe niet was ontsnapt. Hij begaf zich daarop naar de hoofdbureelen van policie in Scotland Yard om zijn bevoegdheden te regelen en al te spreken, hoe hij in geval van nood, hulp kon krijgen. Vervolgens stak hij nog een sigaret op en ging een lange wandeling door de straten van Londen doen.

Terwijl hij zich te midden van de straten en pleinen voorbij Victoria bevond, hield hij eensklaps op. Hij stond op een vreemd, rustig plein, kenmerkend Londensch, vol van toevallige stilte.

De hooge, vlakke huizen rondom zagen er tegelijk welvarend en onbewoond uit ; het vierkant met struiken in het midden leek zoo verlaten als een groen eilandje in de Stille Zuidzee.

Een van de vierkanten was veel hooger dan de andere, gelijk een troonhemel, en de lijn van dezen kant werd verbroken door een van Londen's prachtige toevalligheden, een restaurant dat er uitzag alsof het van Soho was verdwaald. Het was een voorwerp, dat onredelijk de aandacht trok, met dwergplanten in potten en lange, citroengeel en wit gestreepte zonneschermen. Het stond bijzonder hoog boven de straat en op de gewone slordige manier van Londen liep er een trap van de straat naar de voordeur ongeveer als een brandladder naar een eerste verdieping leidt. Valentin stond voor de geel-en-witte zonneschermen te roken en keek er lang naar.

Het ongeloofelijkste aan wonderen is dat zij gebeuren. Een paar wolken aan den hemel komen bijeen in den vorm van een starend menschenoog. Een boom rijst uit het landschap op nauwkeurig in den vorm van een vraagteeken. Ik heb beide dingen zelf een paar dagen geleden gezien. Nelson sterft op het oogenblik van de overwinning, en iemand met name Williams vermoordt geheel bij toeval iemand met name Williamson ; het klinkt schier als kindermoord. Om kort te gaan er is in het leven een geheimzinnig samentreffen, dat menschen, die op het prozaische rekenen, misschien voortdurend zullen missen. Zooals het in Poe's paradox goed is uitgedrukt, moet de wijsheid met het onvoorziene rekenen.

Aristide Valentin was onpeilbaar Fra[nsch] en het Fransche vernuft is in het bijzond[er] [...] uitsluitend vernuft. Hij was geen « [...] machine », want dit is een hersenlooze [...] van modern fatalisme en materialisme. [Een] machine is alleen een machine, omdat ze [niet] kan denken. Maar hij was een denkend m[ensch en] tegelijkertijd. Heel zijn verwonderlijk su[cces] dat op tooverkunst geleek, had hij door [...] zaame logica, door helder en alle [...] Fransch denken verworven. De Franschen [...] triceeren de wereld niet door een parado[x] [...] te werpen, zij electriseeren haar door een [...] heid als een koe toe te passen. Zij passen [...] waarheid als een koe zoover toe... als [...] Fransche omwenteling.

Maar juist omdat Valentin wist wat de [...] is, kende hij de grenzen van de rede. [...] iemand, die niets van motoren afweet, sp[...] van tuffen zonder benzine ; alleen iemand [die] niets van de rede weet spreekt van redene[eren] zonder stevige, onbetwistbare grondbegins[elen]. Hij had Flambeau te Harwich niet gezien [...] vond hij zich in Londen, dan kon hij alles [...] zen, van een langen landlooper op de baan [...] Wibledan tot een langen toostuitroeper in [...] Metropole. In zulk een naakten staat van [on]wetendheid had Valentin een eigen opva[tting] en methode.

In zulke gevallen rekende hij op het on[voor]ziene. In zulke gevallen, als hij niet het [...] van het redelijke kon volgen, volgde hij [...] en zorgvuldig het spoor van het onredelijk[e] [...] plaats van naar de rechte plekken te ga[an] [...] banken, policiebureau's rendez-vous — gi[ng hij] stelselmatig naar de verkeerde ; klopte a[an] [...] leeg huis, sloeg elk doodloopend steeg [in] draaide elke door afval versperde steeg in [...] elke bocht in die hem nutteloos van zijn [...] afbracht.

Wordt vervolgd.